

RAADSVOORSTEL	Aan de raad van de gemeente Wormerland
Datum aanmaak	25 mei 2010
Onderwerp	Vaststellen Archeologiebeleid Wormerland
Programma en portefeuillehouder	R. Hendriks, programma 5
Raadsvergadering	31 augustus 2010

Onderwerp	
Gevraagde beslissing	<p>1. Het eindverslag van de inspraakprocedure voor kennisgeving aannemen;</p> <p>2. In afwijking van het bepaalde in artikel 41a van de Monumentenwet 1988 de minimum oppervlakte- en dieptematen vermeld in de tabel 1 op bladzijde 18 van de nota als uitgangspunt te hanteren voor de uitvoering van archeologisch onderzoek;</p> <p>3. De archeologienota Wormerland 2010 en de bijbehorende archeologische Verwachtings- en beleidskaart vaststellen.</p>
Juridische bevoegdheden	<p>De gemeenteraad is vanuit zijn kaderstellende rol en verantwoordelijkheid bevoegd het beleid op het gebied van archeologie vast te stellen.</p> <p>De gemeenteraad is op grond van artikel 41a Monumentenwet 1988 tevens bevoegd afwijkende andere oppervlakten vast te stellen (dan de wettelijke norm van 100 m²) voor het uitvoeren van archeologisch (voor) onderzoek bij de realisatie van projecten.</p> <p>Bij de opgestelde Archeologienota Wormerland hoort een (schadevergoedings) regeling voor de excessieve opgravingskosten bij archeologische vondsten (zie bijlage 2 van de Archeologienota). De bevoegdheid voor het vaststellen en uitvoeren van deze uitvoeringsregeling is op grond van artikel 42 van deze wet neergelegd bij het college van burgemeester en wethouders.</p>
Inleiding en probleemstelling	<p>Met het ondertekenen van het Europese Verdrag van Malta in 1992 heeft Nederland zich destijds gecommitteerd en verplicht om het cultureel erfgoed en de daarmee samenhangende archeologische waarden te behouden en te betrekken bij ruimtelijke plannen. Jarenlang is door het Rijk gezocht naar een optimale implementatie van dit Verdrag. Dit heeft uiteindelijk gestalte gekregen door de inwerkingtreding van de nieuwe wet op de archeologische monumentenzorg (WAMZ) op 1 september 2007.</p> <p>Deze nieuwe wet heeft twee belangrijke uitgangspunten:</p>

- Behoud van de archeologische waarden in hun originele context in de bodem (in situ), of als dit niet mogelijk is door opgraving en documentatie (ex situ);
 - de verstoorder betaalt.

De WAMZ is onderdeel van de gewijzigde Monumentenwet 1988. Deze wet verplicht de gemeenten bij de voorbereiding van nieuwe ruimtelijke visies en bestemmingsplannen archeologische waarden en verwachtingen mee te nemen/wegen (Artikel 38a). Daarnaast worden gemeenten vanaf 1 september 2007 geacht hun eigen archeologiebeleid op te stellen en zelf zorg te dragen voor de bewaking van archeologische waarden op haar grondgebied. Tot 1 september 2009 konden gemeenten nog voor bijstand aankloppen bij het Rijk en de Provincie. De gemeenten moeten nu zelf hiervoor zorgen.

Oplossing

Beleidskader
 Om aan de genoemde wettelijke verplichting vorm en inhoud te geven, is de Nota 'Archeologienota Wormerland 2010' opgesteld (zie bijlage 1).
 De nieuwe archeologienota verschaft de gemeente Wormerland een beleidskader over hoe om te gaan met de bekende en de te verwachten archeologische waarden op haar grondgebied. Dit nieuwe beleidskader luidt als volgt:

1. Het bestaande beleid voortzetten om in bestemmingsplannen archeologiegebieden op te nemen, gebaseerd op de bij deze nota gevoegde kaart;
2. Aan bouw- of graafwerkzaamheden die binnen deze gebieden vallen, voorwaarden in het bestemmingsplan opnemen met betrekking tot archeologie;
3. In de Monumentenwet is een standaard vrijstelling voor archeologisch onderzoek opgenomen voor projecten met een oppervlakte van minder dan 100 m². De gemeenteraad kan een hiervan afwijkende andere oppervlakte vaststellen (artikel 41a Monumentenwet 1988). In de nota wordt de keuze onderbouwd om deze grens bij te stellen teneinde op basis van de lokale situatie meer maatwerk bij de beoordeling en toetsing van concrete bouwplannen te kunnen leveren;

De minimum oppervlakte- en dieptematen vermeld in de onderstaande tabel 1 worden als uitgangspunt gehanteerd. Bouwplannen die binnen deze minimummaten vallen, hoeven geen maatregelen met betrekking tot archeologie te nemen

Tabel 1(zie beleidskaart)

Aanduiding in het bestemmingsplan	Grootte van de verstoring van oppervlak waarboven archeologie maatregelen	Verstoringsdiepte waar beneden archeologie maatregelen verplicht zijn	Ligging/ lokale situatie

	verplicht zijn			
Waarde archeologie WR A-1	100 m ²	50 cm	Oude bewoningslinten en kernen.	
Waarde archeologie WR A-2	2000 m ²	30 cm	Buitengebied	
Waarde archeologie WR A-3	100 m ²	80 cm	Bepaalde gebieden langs de Zaan	
Waarde archeologie WR A-4	50 m ²	30 cm	Rond oude kerken, bij de schans, bij molens en bij traankokerijen	

4. Archeologische vindplaatsen ook te beschermen door ze op te nemen in
andere ruimtelijke ordeningsplannen zoals structuurvisies, waterplannen,
stedenbouwkundige plannen en beeldkwaliteitplannen;
5. Er wordt een schadevergoedingsregeling voor excessieve opgravingskosten ingesteld. De kosten voor het nemen van maatregelen om archeologische vindplaatsen te beschermen of op te graven worden excessief beschouwd wanneer deze meer dan 5% van de totale bouwsom bedragen van een particulier bouwplan met een oppervlakte kleiner dan 120 m²;

Beleidsadvieskaart

Bij de nota hoort een beleidsadvieskaart. Deze beleidsadvieskaart kan gezien worden als het beleidsinstrument om tot op perceelsniveau beslissingen te nemen.

De beleidskaart archeologie geeft de gemeente het instrument om te voldoen aan de wettelijke verplichting tot zorgvuldige omgang met waardevolle archeologische resten. De aan de kaart gekoppelde (voorbeeld) bestemmingsplanregels dienen ter bescherming van archeologische waarden en waarborgen, indien nodig, zorgvuldig onderzoek. De bestemmingsplanregels zijn specifiek opgesteld en kunnen direct in bestemmingsplannen worden verwerkt. Er is geprobeerd een kaart op te stellen die helder en gebruiksvriendelijk is. De kaart geeft de locatie en omvang weer van bekende archeologische- en cultuurhistorische terreinen. Tevens maakt de kaart door een tweedeling van de gebieden (rood, groen en gearceerd) zichtbaar waar een reële kans is op de aanwezigheid van archeologische resten en gebieden waar niet of nauwelijks archeologische resten worden verwacht. (wit gebied) Deze laatste categorie is gevrijwaard van archeologisch onderzoek. Dit bespaart zowel de gemeente als de burgers veel tijd/energie en geld en zorgt er bovendien voor dat de vergunningverlening sneller en efficiënter verloopt.

	<p>Voor die gebieden waar een kans is op de aanwezigheid van archeologische resten geldt dat bij voorgenomen ruimtelijke ingrepen eerst een onafhankelijk bureauonderzoek dient te worden uitgevoerd. Op basis van de resultaten van dat onderzoek wordt bepaald of er een vervolgonderzoek nodig is, of dat de beoogde ingrepen zonder archeologisch voorbehoud uitgevoerd kunnen worden.</p>
	<p>Regeling Excessieve kosten Onderdeel van het nieuwe archeologiebeleid is dat de gemeente een regeling 'Bijdrage excessieve opgravingskosten' opstelt. In bijlage 3 van de nota wordt nader ingegaan op de opzet en achtergronden van deze regeling. Deze regeling voorziet in een bijdrage die de gemeente aan een aanvrager kan toekennen in de kosten ingeval er voorafgaande aan de planrealisatie een opgraving moet plaatsvinden van archeologische vindplaatsen, die niet te voren is voorzien. Aan het verlenen van deze bijdrage zijn specifieke voorwaarden verbonden (zie artikel 2 van de regeling)</p> <p>Het vaststellen van de bedoelde regeling is op grond van artikel 42 van de Monumentenwet 1988 een bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders. Op 19 februari 2010 hebben wij dit vaststellingsbesluit genomen. Op dit moment is nog niet te voorzien welke gemeentelijke investering er voor de gemeente gemoeid is bij de uitvoering van de regeling. De komende jaren zal pas blijken hoeveel particulieren hiervan gebruik (gaan) maken. Vooralsnog wordt voor de komende vier jaar (zijnde het tijdstip van evaluatie van de regeling) aangenomen dat de kosten binnen het budget van €15000,- dat de raad in de voorjaarsnota 2009 ten behoeve van archeologie structureel beschikbaar gesteld, kunnen worden opgevangen.</p>
<p>Meetbare doelstellingen/ output</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoen aan de wettelijke verplichting voortvloeiend uit de per 1 september 2007 van kracht geworden Wet op de archeologische monumentenzorg. • De gestelde archeologische verplichting op een praktische wijze verankeren in gemeentelijke processen (onder meer de bouwvergunningverlening). • Inwoners van de gemeente en andere geïnteresseerden (bijv. architecten) kunnen de belangrijke cultuurhistorische waarden in Wormerland gemakkelijk inzien, inclusief de onderbouwingen. Daarnaast worden deze waarden behouden voor de toekomst door de koppeling met andere beleidsstukken, zoals bestemmingsplannen en structuurvisies. <p>Met het vaststellen van het archeologiebeleid, archeologieverordening en de archeologiebeleidskaart worden de belangen van de burgers beter afgewogen en ook beter beschermd</p>
<p>Plan van aanpak en voorbereiding procedure</p>	<p>Plan van aanpak. Bij het opstellen van de nota is onder meer gebruik gemaakt van bestaande informatie en input van de historische verenigingen in Wormerland, Zaanstad en Purmerend en van de contactcommissies</p>

	<p>in de gemeente Wormerland. Ook zijn overheidsorganisaties met kennis op het gebied van historie en archeologie gevraagd om inbreng. (Provincie, Hoogheemraadschap, Rijksdienst voor de Monumentenzorg) om advies gevraagd. De reacties van deze partijen/organisaties zijn in de nota verwerkt.</p> <p>Vorbereidingstraject</p> <p>In de overige bijlage behorende bij de archeologienota treft u het eindverslag over de gevoerde inspraakprocedure aan. In grote lijnen zag het proces er als volgt uit.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Op 19 januari 2010 is de conceptnota door de opsteller dhr. P. Kleij gepresenteerd in de voorronde raad. De 1^e aanzet voor de archeologienota werd positief ontvangen door de raadsfracties. De fracties vonden het een helder/duidelijk stuk en stemden in met de verdere uitwerking van de nota. • Op 19 februari hebben wij ingestemd met de uitgangspunten van de Archeologienota en besloten de nota in de inspraak te brengen. • Voorafgaande aan het voeren van inspraak is op 8 maart 2010 een bijeenkomst over de nota gehouden. Tijdens deze bijeenkomst zijn de betrokken organisaties op het gebied van archeologie in onze gemeente en in de regio geïnformeerd over het voorgenomen archeologisch beleid in de gemeente Wormerland en zijn deze in de gelegenheid gesteld hun mening hierover kenbaar te maken. Het verslag van deze bijeenkomst is als bijlage gevoegd bij het eindverslag over de gevoerde inspraakprocedure. • Op 14 april 2010 is de Archeologienota, conform artikel 4 lid 1 van de inspraakverordening, in de inspraak gebracht. De inspraakmogelijkheid is op de gebruikelijke wijze bekendgemaakt (publicatie in Zaankanter en op de website) en vervolgens heeft de nota vanaf 15 april tot 27 mei 2010 ter inzage gelegen in het gemeentehuis. • Er zijn <u>geen</u> reacties of zienswijzen ingediend.
Inwerking treding beleidsregel	De beleidsregel wordt na vaststelling door de raad gepubliceerd. Na vaststelling wordt de kaart gebruikt als toetsingskader voor planologische procedures.

Alle op deze zaak betrekking hebbende stukken liggen voor u op de gebruikelijke wijze ter inzage.

Burgemeester en wethouders van Wormerland,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

M. van den Hende

P. C. Tange

De raad van de gemeente Wormerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;

gehoord de voorronde raad;

gelet op het bepaalde in de Monumentenwet 1988 en artikel 149 van de Gemeentewet;

b e s l u i t:

1. Het eindverslag van de inspraakprocedure voor kennisgeving aannemen;
2. In afwijking van het bepaalde in artikel 41a van de Monumentenwet 1988 de minimum oppervlakte- en dieptematen vermeld in de tabel 1 op bladzijde 18 van de nota als uitgangspunt te hanteren voor de uitvoering van archeologisch onderzoek;
3. De archeologienota Wormerland 2010 en de bijbehorende archeologische Verwachtings- en beleidskaart vaststellen

Aldus besloten in de openbare vergadering
van de Raad van de gemeente Wormerland,
gehouden op 31 augustus 2010

de griffier,

de voorzitter,

I.P. Vrolijk

P.C. Tange

Aw/BR